

det, saa var det jo det Bedste, vi kunde gjøre, at vi snarest muligt ryddede dette Forslag af veien; men det Beviis, der er blevet ført for, at Staten skulde være rig, kan jeg ikke ganske rigtigt forstaae. Den Sag, som der blev hentydet til, skal jeg vel vogte mig for at bringe under videre Forhandling her, da den jo ikke angaaer den Sag, der foreligger; men, under Forudsætning af, at den ærede Taler, der brugte det af mig nævnte Udtryk, havde fuldstændig Ret i sin Bedømmelse af hiin Sag, hvad jeg forøvrigt ikke indrømmer, under Forudsætning altsaa af, at det forholdt sig saaledes, at Staten havde gjort en meget daarlig Omsætning, som den godt kunde have ladet være at gjøre, vil jeg — for at forblive i det Billede, som dengang blev brugt — blot gjøre opmærksom paa, at, naar en Mand har anvendt 1,000 Rd. til en uheldig Omsætning, er det vistnok meget forkeert, deraf at slutte, at han er rig, naar Omsætningen er gjort, og han er bleven af med Pengene; maastee kan man af Omsætningen slutte, at han var rig, før han gjorde Forretningen, men vi vide jo Alle, at der er stor Forskjel paa at have været rig, og at være rig. Naar en Mand, der saaledes havde baaret sig galt ad og havde givet 1,000 Rd. ud paa en uheldig og unødvendig Maade, kom til mig og bad mig om Understøttelse, saa kunde jeg vel sige: Nei, efter den Maade, hvorpaa Du bruger dine Penge, seer jeg ikke, at nogen Understøttelse vil kunne nytte Dig, og Du maa derfor seile din egen Sø. Men jeg vil nu gjøre en lille Forandring ved Billedet. Det er en Kvinde, der har baaret sig saaledes ad, og denne Kvinde er min Moder; hun har ikke Andre at tye til om Hjælp end mig; jeg sthylder hende Alt, hun har det største Krav paa mig. Til hende kan jeg dog ikke sige: Seil din egen Sø! Hende maa jeg hjælpe og understøtte, saa meget mere, naar jeg iforveien har været vidende om, at hun vilde gjøre en saadan Transaction, og jeg ikke har raadet hende deraf, naagtet hun dog altid følger og er nødt til at følge mine Raad. — Jeg troer altsaa, at det, selv om det ikke var beviist ved den ærede Finantsministers Foredrag, dog alligevel maatte være klart, at Staten ikke er rig. Der er blevet henviist til det formindskede Gebeet. Det formindsker ikke

Udgifterne; thi de ved den sørgelige Fredslutning afstaaede Landsdele vare vistnok ingenlunde prægraverede, men snarere Kongeriget. Vel er der Udgifter, som nu maae falde bort; men, hvis vi skulle bestaae som Stat, er der dog saamange Udgifter, som vi alligevel maae beholde, uden at de forhelbsviis kunne formindskes, at der visseelig ikke kan være Tvivl om, at Berøvelsen af de afstaaede Landsdele, dette smertelige Tab, som vi Alle beklage, maa føre forøgede Udgifter med sig, selv om Krigen ikke havde paaført os en uhyre Byrde. Kunde vi spare Penge i en saadan Mængde, at vi ikke behøvede at paalægge en ny Skat, ja, da burde vi ligeledes vist ogsaa rydde Lovforslaget af veien; men hvorpaa skulle vi spare? Den ærede Finantsminister har viist, at det eneste Punkt, hvorpaa en klækkelig og fuldstændig Besparelse overhovedet kunde stee, var Landets Forsvarsvæsen. Og en æret Landsthingsmand har jo ogsaa talt om den Bevæbningsfeber, der grasserede og grasserer endemisk i forskjellige Lande. Ja, dersom vi kunde see Tiden an, om denne Feber dog ikke vilde sætte sig, om denne endemiske Sygdom ikke vilde holde op, og saa først derefter tage vore Forholdsregler, var det jo vistnok meget godt; men, dersom et Folk, der lider af denne Feber, imidlertid i en af Sygdommens værste Paroxysmer skulde falde over os, saa vilde vi vistnok Alle indrømme, at det var i høi Grad at beklage, at vi skulde blive et værgeløst Offer for en saadan Magt, fordi vi havde været altsfor sangviniske ved at stille Prognosen for vor Naboes Sygdom. Skulle vi offre Liv og Blod og sende vore Sønner i Kampen, saa skulle de sendes ud saaledes bevæbnede, som Tiden fordrer det, og som de andre Nationer ere bevæbnede, og der kan derfor visseelig heller ikke paa dette Omraade stee nogen Besparelse, tilstrækkelig til at lade os undgaae nye Paalæg. — Der er endelig blevet talt om, at Optræningen af denne Stat var forbunden med en Brutalitæt og Raahed, som ikke var Tilfældet med andre Skatter. Ja, det er jo ingen behagelig Sag at skulle beskattes, men jeg troer, at ethvert directe Skattesystem er forbundet med en saadan Brutalitæt, og jeg kan dog ikke erkjende, at det er en større Brutalitæt at sige: Kom,